

Akreditace magisterského programu „Právo a právní věda“ na Západočeské univerzitě v Plzni

(rekapitulace průběhu řízení: říjen 2011 až červenec 2012)

Vzhledem k opakovaným dotazům veřejnosti a sdělovacích prostředků k současné situaci na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni a postavení studentů magisterského studijního programu „Právo a právní věda“ se studijním oborem „Právo“ stručně rekapitulujeme průběh akreditačního řízení od října 2011 do července 2012.

- 1) Západočeská univerzita v Plzni (ZČU v Plzni) dne 31. 10. 2011 požádala o prodloužení platnosti akreditace magisterského studijního programu „Právo a právní věda“ se studijním oborem „Právo“ uskutečňovaném na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) současně v této době vedlo již několik měsíců řízení o omezení akreditace spočívající v zákazu přijímat uchazeče ke studiu magisterského studijního programu „Právo a právní věda“ (zahájené 7. 7. 2011 na základě návrhu Akreditační komise z června 2011). S ohledem na žádost ZČU v Plzni MŠMT přerušilo probíhající řízení o omezení akreditace do doby, než rozhodne o žádosti o prodloužení platnosti akreditace.
- 2) Žádost o prodloužení platnosti akreditace Akreditační komise projednala na svém zasedání 1/2012 ve dnech 30. 1. – 1. 2. 2012. Ve svém stanovisku konstatovala, že **uskutečňovaný magisterský program „Právo a právní věda“ vykazuje závažné nedostatky a neodpovídá požadavkům na magisterské vysokoškolské studium v oblasti práva.** Akreditační komise souhlasila s prodloužením platnosti akreditace **pouze do 31. 10. 2012**, ale jen pro to, aby se vytvořil dostatečný prostor pro vyřešení situace stávajících studentů. I nadále trvala na svém návrhu z června 2011 omezit akreditaci. Akreditační komise tedy vydala meritorně nesouhlasné stanovisko, vyslovila se proti přijímání nových uchazečů ke studiu a vstřícně ponechala vysoké školy 9 měsíční lhůtu, aby mohla optimálně vyřešit situaci stávajících studentů.

Podrobné zdůvodnění viz:

http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/338/FPrZCU_ZduvodneniMgr_02_12.pdf

- 3) MŠMT vyzvalo dne 29. 2. 2012 Akreditační komisi **k novému jednání k vydání stanoviska** k žádosti ZČU v Plzni o prodloužení platnosti akreditace magisterského studijního programu „Právo a právní věda“. MŠMT výzvu odůvodnilo tím, že ačkoli Akreditační komise v odůvodnění svého stanoviska konstatuje existenci závažných nedostatků při uskutečňování magisterského studijního programu, souhlasí prodloužením platnosti akreditace do 31. 10. 2012. Ministerstvo požadovalo, aby stanovisko Akreditační komise a jeho odůvodnění bylo dáno do souladu, a to ve lhůtě nejpozději do 6. 3. 2012. MŠMT tak fakticky stanovilo Akreditační komisi 4 pracovní dny na to, aby svolala nové zasedání. Nutno zdůraznit, že původní stanovisko Akreditační komise bylo v souladu s dosavadní obvyklou praxí (krátkodobé prodloužení platnosti akreditace z důvodu zmírnění dopadu tvrdosti zákona na studenty), proti které nejenže MŠMT nikdy nevzneslo námitky, ale dokonce ji přijalo za svou ve svých rozhodnutích. MŠMT tímto způsobem ve skutečnosti destabilizovalo proces rozhodování o akreditacích, což ve svém důsledku mohlo vést

k výraznému zhoršení postavení studentů v situaci, kdy se studijní program na vysoké škole dostane do vážnějších problémů.

- 4) Akreditační komise na základě výzvy MŠMT uskutečnila mimořádné zasedání dne 6. 3. 2012 a vydala explicitně **nesouhlasné stanovisko k prodloužení platnosti akreditace**. Toto stanovisko bylo naformulováno zcela jednoznačně, aby se zamezilo možnosti předchozí stanovisko Akreditační komise dezinterpretovat. Nesouhlas s prodloužením platnosti akreditace znamenal, že akreditace magisterského studijního programu „Právo a právní věda“ měla skončit dne 31. 7. 2012, kdy vyprší platnost dříve udělené akreditace.

Podrobné zdůvodnění viz:

http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/355/Stanovisko_FPrZCU_Plzen_03_12.pdf

- 5) Bez ohledu na nesouhlasné stanovisko Akreditační komise se **ministr školství Josef Dobeš dne 9. 3. 2012 rozhodl prodloužit platnost akreditace magisterského studijního programu „Právo a právní věda“ na dobu platnosti do roku 2016**. Šlo o první případ v historii, kdy akreditace byla udělena přes nesouhlasné stanovisko Akreditační komise, a šlo také o první případ, kdy o akreditaci v první instanci rozhodl sám ministr. Proti rozhodnutí Josefa Dobeše Akreditační komise protestovala, upozornila na nezákonnost tohoto rozhodnutí a zároveň upozornila na dlouhodobé úsilí MŠMT o účelové zasahování do akreditačního procesu a vytváření netransparentního prostředí.

Podrobně viz: <http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/357/akreditaceprotest.pdf>

- 6) Akreditační komise jako orgán, který vydal ve věci závazné stanovisko, podala MŠMT návrh na zrušení rozhodnutí Josefa Dobeše v přezkumném řízení. Podnět k přezkoumání rozhodnutí zároveň podaly i další instituce (např. Transparency International – Česká republika). Jednotliví členové Akreditační komise dále podali podnět nejvyššímu státnímu zástupci na podání žaloby ve veřejném zájmu, aby nezákonné rozhodnutí Josefa Dobeše bylo soudem zrušeno (podobné podání učinili například i členové České konference rektorů). Nejvyšší státní zastupitelství v průběhu posuzování podnětu vyjádřilo svůj názor, že rozhodnutí ministra Josefa Dobeše bylo nezákonné; nezákonnost rozhodnutí ministra Josefa Dobeše nepřímo vyplynula i z rozhodnutí Ústavního soudu České republiky.

Podrobněji viz:

http://www.akreditacnikomise.cz/attachments/article/390/Vyjadreni_NSZ_07_2012_konecne.pdf

a také:

<http://www.concourt.cz/soubor/6441>

- 7) MŠMT pod vedením nového ministra Petra Fialy vydalo rozhodnutí o omezení akreditace spočívající v zákazu přijímat ke studiu magisterského studijního programu „Právo a právní věda“

nové uchazeče. Ministr Petr Fiala zároveň zahájil řadu neformálních jednání se zástupci Akreditační komise, se zástupci Fakulty právnické a ZČU v Plzni, účastnil se také zasedání Akreditační komise 3/2012 v červnu 2012. Jednání se týkala zejména otázky, jak vyřešit situaci stávajících studentů v okamžiku, kdyby bylo nezákonné rozhodnutí Josefa Dobeše zrušeno.

- 8) Dne **19. 6. 2012 ministr Petr Fiala zrušil rozhodnutí** Josefa Dobeše a v obsáhlém zdůvodnění konstatoval **zjevnou nezákonnost Dobešova rozhodnutí**. ZČU v Plzni se následně vzdala práva podat proti rozhodnutí rozklad. V platnosti tak zůstala původně udělená akreditace, která končila ke dni 31. 7. 2012. ZČU v Plzni, vědoma si povinnosti zajistit stávajícím studentům možnost dostudovat ve stejném nebo obdobném studijním programu, vzala žádost o prodloužení platnosti akreditace z 31. 10. 2011 zpět a požádala o prodloužení platnosti akreditace pro ZČU v Plzni pouze na dostudování stávajících studentů.
- 9) Akreditační komise na svém mimořádném zasedání dne 27. 6. 2012 žádost ZČU v Plzni projednala a souhlasila s **akreditací studijního programu „Právo a právní věda“ do 31. 10. 2013 pro ZČU v Plzni pouze na dostudování stávajících studentů**. Akreditační komise předpokládá, že rok dává dostatečný prostor, aby bylo vedením a akademickou obcí ZČU v Plzni nalezeno stabilní řešení, jak se o stávající studenty postarat a aby byla zajištěna kvalita jejich studia.

Podrobně viz: <http://www.akreditacnikomise.cz/cs/aktuality/388-stanovisko-k-zadosti-zcu.html>

- 10) MŠMT rozhodlo dne 29. 6. 2012 v souladu se stanoviskem Akreditační komise o akreditaci magisterského studijního programu „Právo a právní věda“ se studijním oborem „Právo“ na dobu platnosti do 31. 10. 2013 pro uskutečňování ZČU v Plzni pouze na dostudování stávajících studentů.

V souvislosti s průběhem projednávání je nutné konstatovat, že postup ministra Josefa Dobeše výrazně zkomplikoval celý akreditační proces a vnesl do něj nezákonné prvky svévolného rozhodování. Původní stanovisko Akreditační komise dávalo dostatečný prostor pro to, aby se hledalo optimální řešení pro studenty, jak dokončit studium ve stejném nebo obdobném studijním programu. Po zrušení Dobešova nezákonného rozhodnutí se Akreditační komise, ZČU v Plzni a MŠMT dostaly do situace, kdy do konce platnosti předchozí akreditace (tj. do 31. 7. 2012) zbýval jeden měsíc a zodpovědně rozhodnout o způsobech řešení bylo velmi obtížné. Proto také Akreditační komise souhlasila s akreditací na krátkou dobu přibližně jednoho roku, aby bylo možné sledovat vytváření kvalitativních předpokladů pro dostudování stávajících studentů.